

**แนวทางการฟื้นฟูของเล่นพื้นบ้านของชุมชนและนักเรียนโรงเรียนบ้านศรีสุข (คุรุราษฎร์สามัคคี)
ตำบลดอนชมพู อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานการณ์และพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านศรีสุข (คุรุราษฎร์สามัคคี) ตำบลดอนชมพู อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาองค์ความรู้ของภูมิปัญญาเรื่องของเล่นพื้นบ้านของบ้านดอนรี ตำบลดอนชมพู อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา 3) เพื่อศึกษาแนวทางการฟื้นฟูของเล่นพื้นบ้านของชุมชนและนักเรียนโรงเรียนบ้านศรีสุข (คุรุราษฎร์สามัคคี) ตำบลดอนชมพู อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มเป้าหมายเลือกแบบเจาะจง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนบ้านศรีสุข (คุรุราษฎร์สามัคคี) จำนวน 58 คน ชาวบ้านที่มีองค์ความรู้ด้านของเล่นพื้นบ้าน จำนวน 5 คน ครูโรงเรียนบ้านศรีสุข (คุรุราษฎร์สามัคคี) จำนวน 1 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก 2) ประเด็นการสนทนากลุ่ม 3) แบบประเมิน ใช้การตรวจสอบข้อมูลสามเส้าในด้านวิธีการและด้านข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ในการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า :

1. สถานการณ์และพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านศรีสุข (คุรุราษฎร์สามัคคี) ที่เป็นพฤติกรรมด้านลบที่พบประกอบด้วย 1) เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว 2) พฤติกรรมติดเกม 3) พฤติกรรมทะเลาะวิวาท 4) พฤติกรรมลักขโมย 5) พฤติกรรมไม่สนใจการเรียน 6) พฤติกรรมซบถซิ่ง 7) พฤติกรรมทำลายทรัพย์สิน สำหรับพฤติกรรมด้านดีประกอบด้วย 1) พฤติกรรมช่วยกิจกรรมโรงเรียน 2) พฤติกรรมช่วยงานครอบครัว 3) พฤติกรรมรับผิดชอบตัวเอง 3) พฤติกรรมการเล่นเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

2. องค์ความรู้ของภูมิปัญญาเรื่องของเล่นพื้นบ้านของชุมชนดอนรี ที่ค้นพบคือ 1) เดินกะลา 2) เป่ายาง 3) ม้าก้านกล้วย 4) ว่าว 5) หนังสือตึกยิงเป้า 6) เรือกาบกล้วย 7) ลูกข่าง 8) สานปลาตะเพียน 9) ไม้โถกเถก 10) หมากเก็บ 11) ตีตุ๊กแก้ว 12) ลูกยางนา 13) เมล็ดเปาะเปาะ (ต้อยตึง) 14) หม้อข้าวหม้อแกง 15) ปั้นดินเหนียว 16) ตีไก่ (หญ้าแพรก) 17) เครื่องบินกระดาษ

3. แนวทางการฟื้นฟูของเล่นพื้นบ้านเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านศรีสุข (คุรุราษฎร์สามัคคี) เป็นแนวทางการให้พื้นที่ผู้นำภูมิปัญญาชุมชนและเด็กได้มีโอกาสในการทำกิจกรรมการเล่นของเล่นพื้นบ้าน ตามแนวคิดพื้นที่ทางสังคม (Social Space) โดยมีลำดับขั้นตอนสำคัญดังนี้ 1) การศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเด็กและภูมิปัญญาของเล่นพื้นบ้าน 2) การวิเคราะห์และกำหนดแนวทางกิจกรรม 3) ทดลองปฏิบัติโดยการสาธิตของเล่นพื้นบ้านกับกลุ่มนักเรียนโรงเรียนบ้านศรีสุข 4) สรุปประเมินผล

คำสำคัญ : ของเล่นพื้นบ้าน แนวทางการฟื้นฟู